

Germania: despăgubiri refuzate, asumare târzie a trecutului

Monument ridicat victimelor sinti și romi ale regimului național-socialist din Europa, inaugurat la 24 octombrie 2012

În perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial, genocidul împotriva etnicilor romi și sinti nu a fost doar ignorat, ci în mod indirect, chiar justificat. Astfel, romii și sintii nu au fost inclusi în legislația privind despăgubirea victimelor nazismului. Mai mult, autoritățile însărcinate cu despăgubirea victimelor reproduceau vechile prejudecăți.

Supraviețitorilor persecuati li se reproșa că ar fi provocat opresiunea la care au fost supuși prin o aşa-zisă „asocialitate” a lor. În 1956, într-o sentință scandalosă, Curtea Federală de Justiție a Germaniei sustinea că până în 1943, anul deportării lor la Auschwitz, etnicii romi și sinti nu ar fi fost prizonieri din motive rasiale.

Cerurile de despăgubire ale romilor și sinti erau înaintate Poliției judiciare spre avizare. Aici, de regulă, cerurile erau examineate de aceiași ofițeri de poliție, care înainte fuseseră responsabili de persecutarea lor. Bineîntele că acești ofițeri se disculpau, considerând justificată participarea lor la acest genocid. Astfel, romii și sinti au fost stigmatizați și criminalizați încă o dată de către autorități.

În primăvara anului 2015, președintele Curții Federale de Justiție și-a cerut scuze pentru jurisprudența trecutului pe care a numit-o rușinoasă.

Romii și sinti se luptă pentru recunoaștere

Recunoașterea politică a lor ca victime ale nazismului a început abia în anii 1980. Ea a devenit posibilă mai ales datorită faptului că romii și sinti s-au organizat în propria lor mișcare pentru drepturi civile. De Pasti, în 1980, activiști sinti, printre care și supraviețuitori ai terorii naziste, au organizat o acțiune spectaculoasă de protest, intrând în greva foamei la Memorialul lagărului de la Dachau. Astfel ei au reusit să atragă în sfârșit atenția opiniei publice, a istoricilor și a politicienilor. În 1982, Helmut Schmidt, pe atunci cancelarul Germaniei, califica persecutarea romilor și sinti în mod explicit drept genocid. În 1997, președintele Roman Herzog se exprima și mai clar: „Genocidul împotriva romilor și sinti a fost săvârșit din aceeași motive de fanatism rasial, cu aceeași premeditare și cu aceeași voință de a-i extermina sistematic și definitiv precum cel împotriva evreilor”.

În 24 octombrie 2012, în imediata apropiere a Parlamentului German, a fost inaugurat memorialul pentru victimele romi și sinti ale nazismului. În ciuda acestui lucru, tinerii germani cunosc relativ puține despre soarta romilor în perioada nazistă.

Potrivit unui studiu efectuat de Agenția Germană pentru Combaterea Discriminării în 2014, 81% dintre germani știau că romii și sinti au fost persecuati de către regimul nazist. Cât de aprofundate sunt aceste cunoștințe nu reiese din acest studiu. Îngrijorător este faptul că grupul celor sub 34 de ani au mai puține cunoștințe decât generațiile mai în vîrstă.

Istoricul Wolfgang Wippermann constata în 2012 că în manualele școlare și universitare genocidul împotriva romilor și sinti este tratat în continuare „doar ca notă de subsol a istoriei”.

În 1936, în cartierul Marzahn din Berlin, a funcționat așa numitul „lagăr pentru țigani”, loc unde erau forțați să trăiască sinti și romii. Pe locul fostului lagăr, expoziția aceasta amintește de privarea de drepturi și de persecuția acestor minorități.

